

**ВПРОВАДЖЕННЯ
СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

**IMPLEMENTATION OF MODERN
TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF
ENSURING QUALITY TRAINING OF FUTURE
SPECIALISTS IN PRESCHOOL EDUCATION**

**збірник наукових праць за матеріалами
Міжнародної (заочної) науково-практичної
конференції**

21-22 лютого 2024 р.

Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ
ТА ФАХОВИХ МЕТОДИК

**ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

**IMPLEMENTATION OF MODERN TECHNOLOGIES
IN THE PROCESS OF ENSURING QUALITY TRAINING
OF FUTURE SPECIALISTS IN PRESCHOOL EDUCATION**

Збірник наукових праць

Хмельницький – 2024

Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти

**УДК 371.134/373.21:005.342(063)
В 82**

Рекомендовано до друку рішенням кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик (протокол № 7 від 26 лютого 2024 року) та вченої ради (протокол № 2 від 28 лютого 2024 року) Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Рецензенти:

Атрощенко Тетяна Олександрівна, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету, доктор педагогічних наук, професор, м. Мукачево;

Галус Олександр Мар'янович, проректор з наукової роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, заслужений діяч науки і техніки України, доктор педагогічних наук, професор, м. Хмельницький;

Гнізділова Олена Анатоліївна, завідувач кафедри дошкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, доктор педагогічних наук, професор, м. Полтава.

В 82 Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти: збірник наукових праць / укладачі: Мисик О.С., Миськова Н.М., Онофрійчук Л.О., Пісоцька Л.С., Розгон В.В.; За заг.ред. проф. Зданевич Л.В. Хмельницький : ХГПА, 2024. 778 с.

У збірнику наукових праць представлено матеріали Міжнародної (заочної) науково-практичної конференції «Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти» (21-22 лютого 2024 року), які включають статті відомих учених України та закордонних країн, викладачів закладів вищої освіти, докторантів, аспірантів, здобувачів, практичних працівників закладів освіти з таких напрямів: сучасні підходи до забезпечення якості управління в системі дошкільної освіти; психолого-педагогічний супровід дітей раннього та дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти; орієнтири освіти для сталого розвитку у професійній діяльності педагогів-дошкільників; формування готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до створення інклюзивного середовища у ЗДО; впровадження інноваційних технологій в освітній процес ЗДО; національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку в умовах сьогодення» актуальні проблеми підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Збірник наукових праць адресований науковцям, магістрам освіти, педагогам-практикам, фахівцям у галузі дошкільної та професійної освіти, майбутнім вихователям та вихователям ЗДО.

За достовірність фактів, дат, назв, посилань на літературні джерела тощо відповідальність несуть автори матеріалів

УДК 371.134/373.21:005.342(063)

© Л.В.Зданевич, О.С.Мисик, Н.М.Миськова,
Л.О.Онофрійчук, Л.С.Пісоцька, В.В.Розгон, 2024

© Кафедра дошкільної педагогіки, психології та фахових методик, 2024

© Факультет дошкільної освіти та психології, 2024

© Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, 2024

України від 12.01.2021. №33)

2. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження / Упорд.: О.Г.Косенчук, І.М. Новик, О.А. Венгловська, Л.В. Куземко. Харків: Вид-во «Ранок», 2021. 240 с.

3. Канюк І. Міні-музеї у дитячому садку. *Палітра педагога*. 2009. №5. С.6.

4. Крутій Катерина. Інтеграція в дошкільній освіті, як інноваційне явище, або що треба знати про інтеграцію. URL: <http://ukrdeti.com/>

5. Шаповал Л. Формування національної свідомості дошкільників засобами музейної педагогіки. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2009. №4. С.11.

Хома Ольга Михайлівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики
початкової освіти, Мукачівський
державний університет

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Компетентнісний підхід у підготовці майбутніх учителів початкової школи вимагає у здобувачів вищої освіти комплексної, міждисциплінарної системи знань. Тому проблема її встановлення сьогодні є актуальною. Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі у закладі вищої освіти належить до педагогічних дисциплін. Метою курсу є: підготовка майбутніх учителів до навчання української мови в початковій школі відповідно до Освітньо-професійної програми спеціальності 013 «Початкова освіта», ознайомлення із змістом дисципліни, її завданням та розділами, з тенденціями розвитку методики навчання української мови на сучасному етапі, засвоєння методів і прийомів навчання української мови та читання, визначення прийомів, засобів формування у молодших школярів громадянських, патріотичних, морально-етичних цінностей. Зміст дисципліни спрямований на забезпечення взаємозв'язку

складових професійної компетентності: інтегральної, загальних та фахових. Стає зрозумілим, що у цьому процесі вкрай важливе значення мають міждисциплінарні зв'язки.

Проблема застосування міждисциплінарних зв'язків досліджується низкою учених. Відтак, Ю. Олізько розкриває їх сутність з погляду реалізації основних дидактичних принципів навчання. Дослідницею описано переваги міждисциплінарних зв'язків, з-поміж яких: інтеграція набутих знань, навичок та вмінь в одне ціле та сприйняття засвоєного протягом усього навчання матеріалу як нерозривної єдності [3, с.162]. Дидактичні можливості міждисциплінарних зв'язків при вивченні мовознавчих дисциплін студентами спеціальності «Початкове навчання» визначено у статті, авторами якої є Л. Потеха та Л. Кіндей [4]. Г. Васьківська розкриває дидактичні аспекти реалізації міждисциплінарних зв'язків у процесі фахової підготовки студентів вищих навчальних закладів. Дослідниця доходить висновку, що міждисциплінарні зв'язки забезпечують посилення професіоналізації навчальних дисциплін шляхом добору змісту (матеріалу), оволодіння діалектичним методом пізнання, узагальненими способами пізнавальної діяльності, формування вмінь здійснювати перенесення знань у нові ситуації, у таких спосіб виступаючи як умова готовності майбутнього фахівця до творчого застосування знань [1, с.146].

Наше дослідження спрямоване на вивчення шляхів реалізації міждисциплінарних зв'язків у процесі викладання дисципліни «Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі».

У першу чергу, з'ясуємо зміст ключового слова «міждисциплінарний». За словниковою літературою «стосується знання, розділів тієї або іншої науки, що знаходяться на стику різних наукових дисциплін» [2, с. 670]. У розгляді цієї проблеми ми виокремили такі складові міждисциплінарних зв'язків: 1) базові, що є науковим підґрунтям для оволодіння дисципліною (педагогіка, психологія, сучасна українська мова, літературознавство, технології навчання та інші); 2) суміжні дисципліни або ті, що інтегровані (методика навчання української мови та читання у межах мовно-літературної освітньої галузі); 3) міждисциплінарні зв'язки між освітніми галузями; 4) особистісно-формуючі (розвиток демократичних, морально-етичних цінностей у процесі наскрізного виховання).

Безперечно, можемо говорити й про більш широкий спектр дисциплін, без яких неможливо пояснити певні мовні поняття, методичку їх засвоєння, зміст тексту, його ідейну спрямованість на уроках читання (історія України, філософія, географія, українська та зарубіжна література й ін.).

Реалізація міждисциплінарних зв'язків здійснюється через:

1) лекційний матеріал – надання міждисциплінарної інформації. Наприклад, відомості про взаємозв'язок дидактичних та лінгводидактичних принципів навчання української мови та читання; типи та структура уроку у початковій школі та ін.;

2) практичні завдання до лекційних тем. Вони можуть передбачати пояснення етимології слова, термінів; вибір методів, прийомів, засобів навчання; добірку міждисциплінарних завдань дискусійного спрямування, підготовку проектів тощо;

3) тексти різних типів. Текстоцентричний підхід до навчання української мови та читання вважаємо одним із важливих у сучасній методиці. Текст подає певну інформацію, «закладається» у пам'яті, формує національно-мовленнєву особистість. Тому розвиток у здобувачі вищої освіти кола компетенцій щодо добірки текстів для уроку й методички роботи над ним є вкрай важливим питанням.

Отже, нами окреслено проблему реалізації міждисциплінарних зв'язків у процесі викладання методички навчання мовно-літературної освітньої галузі.

Список використаних джерел

1. Васьківська Г. Дидактичні аспекти реалізації міждисциплінарних зв'язків у процесі фахової підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів. *Освітологічний дискурс*. 2017. № 3-4 (18-19). С. 137-149.

2. Великий тлумачний словник сучасної української мови: / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. 1728 с.

3. Олізько Ю. Міждисциплінарний підхід як засіб реалізації основних дидактичних принципів навчання. *Педагогічний дискурс*. 2015. Вип. 18. С. 161-165.

4. Потеха Л.І., Кіндей Л.Г. Дидактичні можливості міжпредметної інтеграції при вивченні мовознавчих дисциплін студентами спеціальності «Початкове навчання» URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfefindmkaj /https://eprints.cdu.edu.ua /1297/1/131-107-114.pdf.

Хорнат Ольга Романівна,
Вихователь, Дунаєвецький заклад
дошкільної освіти № 4 «Теремок»

МІНІ-МУЗЕЇ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ У ДІТЕЙ

Музейна педагогіка є інноваційною технологією у сфері особистісного виховання дошкільників, створює умови для розвитку дитини у спеціально організованому розвивальному предметно-просторовому середовищі. Музейна педагогіка розглядає музей як місце, де виховуються почуття і формується особистісне емоційне ставлення до певних фактів, традицій, історичних подій тощо. У сучасних дошкільних навчальних закладах вже стало доброю традицією створювати музеї, музеї-кімнати, міні-музеї, керуючись при цьому Положенням «Про музей при навчальному закладі, який перебуває у сфері управління Міністерства освіти і науки України», затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 04.09.2006 № 640 та офіційним Листом МОН від 25.07.2016 № 1/9-396 «Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах» та іншими нормативними документами [1].

Музейна педагогіка – галузь діяльності, що здійснює передачу культурного досвіду на основі міждисциплінарного та поліхудожнього підходу через педагогічний процес в умовах музейного середовища. Даний термін вперше ввів у 1934 році в науковий обіг німецький дослідник К. Фрізен.

Діяльність дитячих музеїв спрямована не на запам'ятовування суми знань, а на розвиток бажання та вміння вчитися. Перший дитячий музей було відкрито в 1899 році в Брукліні (Нью-Йорк, США), на території України засновником такого інституту в Харкові в 1920 році став видатний український дослідник, археолог та музеєзнавець Федір Іванович Шміт.

В сучасному розумінні міні-музеї – це освітні осередки, які створені відповідно до певної теми і можуть містити, крім «музейних експонатів», дитячі роботи, фотоматеріали, ілюстрації, короткі описи експонатів, відповідну дитячу літературу та ін. Вони є частиною освітнього простору дитячого садка, де відбуваються заняття, екскурсії, експериментально-дослідницька

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>